

Informasjon i samsvar med krava i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

31. desember 2019 Valle Sparebank

INNHOLDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVA I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL IX (PILAR 3)	0
1. Innleiing og formål med dokumentet	2
2. Konsolidering	2
2.1 Oversikt over dotterselskap, tilknyttta selskap mv	2
3. Kapitalkrav	2
3.1 Ansvarleg kapital og kapitalkrav	2
3.2 Bufferkrav	4
3.3 Uvekta kjernekapitalandel	4
4. Kredittrisiko og motpartsrisiko	5
4.1 Definisjon misleghaldne engasjement:	5
4.2 Metode for utrekning av nedskrivningar	6
4.3 Engasjement fordelt på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område	6
4.4 Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenståande løpetid	7
4.5 Misleghald, nedskrivningar og avsetningar på garantiar	8
4.6 Endringar i nedskrivningar og avsetningar på garantiar	9
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetting av kapitalkrav	9
4.9 Motpartsrisiko knytt til derivat	11
5. Eigenkapitalposisjonar	11
6. Renterisiko	12
7. Styring og kontroll av risiko	12
8. Standardiserte skjema for offentleggjering av opplysningar om ansvarleg kapital	16

1. INNLEIING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle krava til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2019 med mindre anna framgår.

Banken nyttar standardmetoden ved utrekning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette inneber at det vert brukt standardiserte myndigheitsbestemte risikovekter ved utrekning av kapitalkravet. For utrekning av kapitalkrav for operasjonell risiko vert basismetoden nytta, som inneber at kapitalkravet vert rekna ut i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikkje handelsportefølje og reknar difor ikkje ut kapitalkrav for marknadsrisiko.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over dotterselskap, tilknytta selskap mv

Banken har ingen dotterselskap pr 31.12.19. Tabellen nedanfor gir ein oversikt over selskap der investeringa er trekt i frå ansvarleg kapital. Eika Gruppen AS og Eika Boligkreditt AS blir konsolidert inn etter kapitalkravsbestemmelsene.

Selskap der investeringa er trekt i frå ansvarleg kapital

Navn	Antall aksjar	Bokført verdi	Eigarandel	Type virksomhet
Eika Gruppen AS	107.349	5.001.114	0,44 %	Fin.holdingselskap
Eika Boligkreditt AS	10.769.550	45.185.799	0,88 %	Boligkredittforetak

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarleg kapital og kapitalkrav

Tabellen nedanfor visar utrekningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på dei enkelte engasjementskategoriane slik desse er definert i kapitalkravsforskrifta. I tillegg er kapitalkrav vist for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samla utrekningsgrunnlag.

Pilar III
Valle Sparebank

Spesifikasjon av ansvarleg kapital (tal i tusen NOK), minimumskrav til ansvarleg kapital (beløp i tusen kroner) og utrekningsgrunnlag

Kapitaldekning	
Sparebankens fond	214.098
Gåvefond	5.045
Sum egenkapital	219.143
Frådrag for overfinansiert pensjonsskyldnad	
Frådrag for immaterielle egedelar	
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	-38.812
Sum rein kjernekapital	180.331
Fondsobligasjoner	
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	
Sum kjernekapital	180.331
Ansvarleg lånekapital	
Frådrag for ansvarleg kapital i andre fin.inst.	
Sum tilleggskapital	180.331
Netto ansvarleg kapital	180.331
Eksponeeringskategori (utrekningsgrunnlag etter risikovekt)	
Statar og sentralbankar	0
Lokale og regionale myndigheiter (herunder kommunar)	3.030
Offentlege føretak	
Multilaterale utviklingsbankar	
Internasjonale organisasjonar	
Institusjonar	15.793
Føretak	31.879
Massemarknadsengasjement	
Engasjement med pantesikkerheit i eigedom	570.366
Forfalne engasjement	8.356
Høgrisiko-engasjement	
Obligasjonar med førertrinnsrett	7.648
Fordring på institusjonar og føretak med kortsiktig rating	
Andelar i verdipapirfond	12.060
Eigenkapitalposisjonar	23.802
Andre engasjement	66.187
CVA-tillegg	
Sum utrekningsgrunnlag for kredittrisiko	739.121
Utrekningsgrunnlag for operasjonell risiko	74.751
Utrekningsgrunnlag for motpartsrisiko	
Sum utrekningsgrunnlag	813.872
Kapitaldekning i %	22,16 %
Kjernekapitaldekning	22,16 %
Rein kjernekapitaldekning i %	22,16 %

Banken har ikkje fått fastsett Pilar 2-krav frå Finanstilsynet per 31.12.2019. Banken har eit kapitalmål på 20 % for rein kjernekapitaldekning.

Konsolidering av samarbeidande grupper

Fra 01.01.2018 skal alle bankar rapportere kapitaldekning konsolidert med eigarandel i samarbeidsgrupper.

Banken har ein eigarandel på 0,44 % i Eika Gruppen AS og på 0,88 % i Eika Boligkreditt AS.

Rein kjernekapital	217.633
Kjernekapital	223.120
Ansvarleg kapital	230.037
Utrekningsgrunnlag	1.123.246
Kapitaldekning i %	20,48 %
Kjernekapitaldekning	19,86 %
Rein kjernekapitaldekning i %	19,38 %
Uvekta kjernekapitalandel i %	8,38 %

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2019 eit kombinert kapitalbufferkrav på kr 65 millioner:

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	20.347
Motsyklisk buffer (2,50 %)	20.347
Systemrisikobuffer (3,00 %)	24.416
Sum bufferkrav til rein kjernekapital	65.110
Minimumskrav til rein kjernekapital (4,50 %)	36.624
Tilgjengeleg rein kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	78.597

Banken har 143 millioner kroner i rein kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvekta kjernekapitalandel

Uvekta kjernekapitalandel vert rekna av kjernekapital, med og utan overgangsordningar, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikkje balanseførte postar og engasjementsbeløp for derivat og

gjekjøpsavtalar som ikkje er balanseførte. Ikkje balanseførte postar blir justert for konverteringsfaktorar (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvekta kjernekapitalandel

Derivat: Framtidig eksponering ved bruk av marknadsverdimetoden	
Postar utanom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	
Postar utanom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	5.540
Postar utanom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	22.307
Postar utanom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	14.724
Andre egedelar	1.695.098
(-) Regulatoriske justeringar i kjernekapital	-38.812
(-) Regulatoriske justeringar i kjernekapital etter overgangsregler	
Totalt eksponeringsbeløp	1.698.857
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	1.698.857
Kapital	180.331
Kjernekapital	180.331
Kjernekapital etter overgangsregler	
Uvekta kjernekapitalandel	
Uvekta kjernekapitalandel	10,61 %
Uvekta kjernekapitalandel etter overgangsregler	10,61 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misleghaldne engasjement:

Eit lån er å rekne som misleghalde når låntakar ikkje har betalt forfalne terminar innan 90 dagar etter terminforfall, eller når rammekredittar ikkje er inndecka innan 90 dagar.

Dersom det ligg føre objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er låna nedskrive. Objektive bevis på at eit utlån har verdifall baserer seg på observerte data banken har kjennskap til om fylgjande type hendingar: Vesentlege finansielle problem hjå låntakar, betalingsmisleghald eller andre vesentlege kontraktsbrot, opplåning for inndecking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

4.2 Metode for utrekning av nedskrivningar

Nedskrivninga vert rekna ut som differansen mellom lånets balanseførte verdi og vurdert verdi av pant. Ved utrekning av dei framtidige kontantstraumane vert sikkerheiten vurdert til pårekeleg salspris fråtrekt salskostnader.

Vurdering av om det ligg føre objektive bevis for verdifall skal gjennomførast enkeltvis på alle utlån som er vurderte som vesentlege. Vesentlege og spesielt utsette engasjement vert gjennomgått minst kvartalsvis. Spesielt fokusert er engasjement kategorisert som høg risiko. Der dei vurderte sikkerheiter openbart ikkje dekker engasjementet, vert det alltid vurdert nedskrivning ved misleghald. I slike tilfelle vert nedskrivninga alltid gjennomført når misleghaldet har lengre varigheit enn 90 dagar. Når det gjeld vurdering av sikkerheiter på panteobjekt ved individuelle nedskrivningar, vert desse verdsette til estimert verkeleg verdi på forventa tidspunkt for realisasjon eller eiga overtaking av sikkerheiter.

Individuelle nedskrivningar reduserer engasjementas rekneskapsførte verdi i balansen, og periodens endringar i vurdert verdi vert resultatført som tap på utlån og garantiar.

Gruppededskrivning omfattar bankens vurdering av grunnlaget for verdifall på grupper av utlån med tilnærma like risikoeigenskapar. Her inngår også utlån vurdert for individuell nedskrivning, men der objektive bevis for verdifall ikkje er påvist. Såleis vert alle utlån med unntak av dei som har vorte individuelt nedskrive vurderte. Banken sin modell for utrekning av gruppevise nedskrivningar baserer seg på forventa tap i dei ulike risikoklassar.

Gruppededskrivningar reduserer engasjementas regnskapsførte verdi i balansen, og periodens endringar i vurdert verdi vert resultatført som tap på utlån og garantiar.

4.3 Engasjement fordelt på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område

Matrisa viser samla engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivningar fordelt på engasjementstypar, typar av motpartar og geografiske område.

Engasjement¹ fordelt på engasjementstypar, geografiske område og typar av motpartar (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringar	Unytta rammer	Garantiar	Sum
Offentleg forvaltning				
Lønstakarar o.l.	1.278.377	12.379	636	1.291.392
Utlandet	495	39		534
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	9.297	1.459	-	10.756
Industriproduksjon	11.292	6.202	382	17.876
Bygg og anlegg	35.268	12.048	3.859	51.175
Varehandel, hotell/restaurant	27.634	15.896	6.971	50.501
Transport, lagring	2.371	150	154	2.675
Finans, eigedom, forretningsmessige tenester	38.438	9.957	-	48.395
Sosial og privat tenesteyting	10.707	606	1.576	12.889
Sentralbank				
Kredittinstitusjonar				
Sum	1.413.879	58.736	13.578	1.486.193
Valle kommune	290.621	35.847	6.689	333.157
Resten av Aust-Agder	216.896	15.218	5.035	237.149
Resten av Noreg	905.867	7.632	1.854	915.353
Utlandet	495	39	-	534
Gjennomsnitt²	1.381.083	46.028	15.434	1.442.544

¹ Etter individuelle nedskrivningar

² Gjennomsnitt av inngåande og utgåande balanse siste år

4.4 Engasjement fordelt på engasjementstypar og gjenstående løpetid

Matrisa viser beløp for ulike engasjementstypar fordelt på løpetid.

Engasjement¹ fordelt på engasjementstypar og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstypar	Inntil 1 måned	1-3 månadar	3-12 månadar	1-5 år	Over 5 år	Utan løpetid	Sum
Utlån og fordringar	5.521	4.471	9.256	58.671	1.335.960		1.413.879
Unytta rammer			58.736		-		58.736
Garantiar				13.578	-		13.578
Sum	5.521	4.471	67.992	72.249	1.335.960	-	1.486.193

1 Etter individuelle nedskrivningar

4.5 Misleghald, nedskrivningar og avsetningar på garantiar

Matrisa viser misleghaldne utlån og individuelle nedskrivningar på utlån samt avsetningar på garantiar fordelt på typar av motpartar og geografiske område.

Misleghald, nedskrivningar og avsetningar på garantiar (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misleghaldne engasjement	Engasjement med nedskrivningar	Samla nedskrivningar ¹	Resultatførte nedskrivningar ¹ siste år	Garantiar med avsetning ²	Avsetningar på garantiar
Offentleg forvaltning						
Lønstakarar o.l.	11.747	2.282	4.620	2.460		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Industriproduksjon						
Bygg og anlegg						
Varehandel, hotell/restaurant						
Transport, lagring		2.482	150	150		
Finans, eigedom, forretningsmessige tenester		3.358	1.955			
Sosial og privat tenesteyting						
Sum	11.747	8.122	6.725	2.610	-	-
Valle kommune	4.819	3.358	3.355	1.400		
Resten av Aust-Agder						
Resten av Noreg	6.928	4.764	3.370	1.210		
Utlandet						

¹ Kun individuelle nedskrivningar

² Samla garantibeløp der det er føreteke avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån og avsetninger på garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Individuelle nedskrivninger på utlån		
Individuelle nedskrivninger 01.01.	4.115	
Periodens konstaterte tap, der det tidlegare er føreteke individuell nedskrivning		
Auka individuelle nedskrivninger i perioden		
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	2.610	
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden		
Individuelle nedskrivninger 31.12.	6.725	-

Endringer i nedskrivning på grupper av utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 01.01.	2.600	
Periodens nedskrivninger på grupper av utlån		
Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12.	2.600	-

Årets nedskrivninger og inngang på tidlegare års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	2.610	
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier		-
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	
Periodens konstaterte tap, der det tidlegare er føreteke individuelle nedskrivninger	-	
Periodens konstaterte tap, der det tidlegare ikkje er føreteke individuelle nedskrivninger	99	
Periodens inngang på tidlegare perioders konstaterte tap	-380	
Periodens tapskostnader	2.329	-

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Banken har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjement der ratinga påverkar kapitaldekninga.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v. ved fastsetting av kapitalkrav

Matrisa visar samla engasjementsbeløp før og etter at det er tatt omsyn til sikkerheiter samt engasjementsbeløp som er trekt i frå den ansvarlege kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheiter m.v ved fastsetting av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategoriar	Engasjementsbeløp før sikkerheiter	Engasjementsbeløp etter sikkerheiter	Fråtrekt den ansvarlege kapitalen	Nytta ratingbyrå	Andel sikra med pant ¹	Andel sikra med garantiar ¹
Statar og sentralbankar	27.853	27.853				
Lokale og regionale myndigheiter (herunder kommunar)	15.152	15.152				
Offentlege føretak						
Multilaterale utviklingsbankar						
Internasjonale organisasjonar						
Institusjonar	65.966	65.966				
Føretak	64.658	64.658				
Massemarknadsengasjement						
Engasjement med pantesikkerheit i eigedom	1.373.961	1.373.961			87 %	
Forfalne engasjement	8.479	8.402				
Høgrisiko-engasjement						
Obligasjonar med føretrinnsrett	76.481	76.481				
Fordring på institusjonar og føretak med kortsiktig rating						
Andelar i verdipapirfond	45.784	45.784				
Eigenkapitalposisjonar	60.307	60.307	36.505			
Andre engasjement	58.285	57.365				
Sum	1.796.926	1.795.929	36.505	-		

¹ Her vert det bare teke omsyn til garantiar og pant som har betydning for utrekning av kapitalkrav. Andel rekna av engasjementsbeløp før sikkerheiter.

Hovudtypar av pant som vert nytta for kapitaldekningsformål er pant i bustad og fritidseigedom. Garantiar har i liten grad betydning for kapitaldekninga. I nokre tilfelle vert det nytta garantiar frå bankar eller regionale myndigheiter. Banken nyttar ikkje kredittderivat.

Det vert ikkje teke omsyn til motrekningsadgang ved utrekning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheiter tar utgangspunkt i sikkerheitens marknadsverdi. Sikkerheiter som er ukjent for oss skal dokumenterast gjennom offentleg takst.

Verdivurdering av bustadeigedomar vert oppdatert ved vesentlege endringar i marknaden, og minst kvart tredje år.

Det vert teke omsyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som fylgje av konsentrasjon av typar av sikkerheiter ikkje eksplisitt vert tilordna kapitalbehov.

Tabellen viser bankens finansielle eigedelar som kan stillast som sikkerheit for lån i sentralbanken. Pr. 31.12.2019 er ingen eigedelar stilt som sikkerheit (evt. så rapporterast også delen av tabellen som viser eigedelar som er nytta som sikkerheit pr. 31.12.2019).

Pantsette og ikkje-pantsette eigedelar

Eigedelar	Balanseført verdi av ikkje-sikkerheitsstilte eigedelar		Verkeleg verdi av ikkje-sikkerheitsstilte eigedelar	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Renteberande verdipapir				
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	76.320	76.320	76.377	76.377
herav: sikra verdipapir (ABS)				
herav: utstedt av offentlig forvaltning	14.975	14.975	14.975	14.975
herav: utstedt av finansielle føretak	18.037		18.045	
herav: utstedt av ikkje-finansielle føretak				
Sum	109.332	91.295	109.397	91.352

Tabellen under viser bankens mottatte sikkerheiter pr. 31.12.2019.

Mottatte sikkerheiter	Ikkje sikkerheitsstilt		Nominell verdi av mottatte sikkerheiter
	Verkeleg verdi av mottatte sikkerheiter		
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	
Utlån og fordringar anna enn innskot og utlån på anfordring			1.010
Andre mottatte sikkerheiter			2.148.799
Sum			2.149.809

4.9 Motpartsrisiko knytt til derivat

Banken har ingen derivat pr 31.12.2019.

5. EIGENKAPITALPOSISJONAR

Bankens plassering i aksjar og rentefond er klassifisert som omløpsmiddel, og vurdert til lågaste av kostpris og verkeleg verdi. Rentefond er inkludert påkomne renter.

Aksjar klassifisert som anleggsmidlar (strategisk formål) er vurdert til kostpris, men vert nedskrive når verkeleg verdi vert vurdert/observert å vere lågare enn kostpris.

Matrisa under viser eigenkapitalposisjonar fordelt etter om dei vert halde for vinstformål eller strategisk formål. Matrisa viser også type verdipapir og bokført verdi, verkelig verdi, realisert vinst/tap siste år og kor mykje av dette som er medrekna i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Eigenkapitalposisjonar (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Verkeleg verdi	Realisert vinst/ -tap i perioden	Urealisert vinst/ -tap	Herav medrekna i kjernekapital ¹	Herav medrekna i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevintsformål	45.785	45.785	588	161		
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler						
Aksjer og andeler – strategisk formål	55.955	56.017	496			
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler						

1 "Herav" siktar til urealiserte vinstar/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko oppstår som ei fylgje av at utlåns- og innlånsverksemda til banken ikkje har samanfallande rentebinding. Dette inneber at når marknadsrenta endrar seg, kan banken fyrst gjennomføre ei renteendring på dei ulike balansepostane med utgangspunkt i regelverk og avtalar. Ei endring av marknadsrentene vil difor medføre ein auke eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatrekneskapen.

Banken har ei låg fastrenteeksponering. Fastrentelån utgjer kr 5,15 mill pr 31.12.2019. Fastrenteinnskot utgjer ved utgangen av året kr 0 mill. Netto renterisiko knytt til utlåns- og innlånsverksemda vert vurdert som låg.

Lån som banken har teke opp i pengemarknaden har som regel ulik bindingstid. Låna vert regulert kvar 3. månad. Renterisikoen er difor også her liten. Banken har ingen handelsportefølje med verdipapir. Pliktige likviditetsplasseringar i verdipapir har korte rentereguleringsintervall slik at renterisikoen her er liten.

Verdipapirporteføljen har ein gjennomsnittleg durasjon på 0,20. Dette gjev ein rentesensitivitet ved 1 % renteendring på kr. 219.800 ved utgangen av året.

Bankens styre har vedteke rammer for den totale renterisikoen. Renterisikoen vert målt og rapportert årleg gjennom utrekning av effekten av ei renteendring der heile rentekurva vert parallellforskruva med 1 prosentpoeng. Bankens samla renterisiko vert vurdert som låg.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

Generelt om risikostyring og kontroll i verksemda

Bankverksemda inneber risiko. Styret har vedteke prinsippa for banken si risikostyring i form av overordna policydokument og områdepolicies for ulike risikoområde. Styret legg vekt på å ha ei aktiv oppfølging av prinsippa, og reviderer desse årleg. For bankverksemda samla kan banken akseptere låg til moderat risiko, medan risikonivået kan variere mellom ulike risikoområde.

Banken har ein uavhengig risikostyrings- og compliancefunksjon. Bankens retningslinjer for risikostyrings- og compliancefunksjonen omhandlar funksjonens organisatoriske plassering, arbeidsoppgåver og krav til kompetanse. Risikostyrings- og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfelle der styret ikkje får nødvendig informasjon om vesentlege risikoer via den alminnelege rapporteringa. Risikostyrings- og compliancefunksjonen skal utarbeide kvartalsvis rapport som omfattar alle forretningsområde som inneheld status, utvikling og vurderingar på områda risikostyring og compliance.

ICAAP

Styret gjennomfører minst ein gong årleg ein ICAAP-gjennomgang for å avdekke risikonivå og tilhøyrande kapitalbehov i bankverksemda. Økonomileiar og banksjef førebur ICAAP gjennomgangen og banken nyttar modellverktøy frå Eika ViS. Det vert utarbeid ein årleg rapport som vert handsama i styret.

Banken nyttar seg aktivt av Eika ViS sine tenester i arbeidet med policydokument og verktøy til bruk i risikostyringa.

Dei viktigaste risikoområda er omtala her.

Kredittrisikoen

Kredittrisikoen, dvs. risikoen for at ein kunde ikkje kan oppfylle sine skyldnader rettidig, er den største risikoen i banken. Dersom heller ikkje verdien av den underliggjande pantetrygda er tilstrekkeleg til å dekke kravet ved misleghald og eventuell realisasjon av pantet, vil tap oppstå.

Styret vurderer det slik at banken, no som før, må kunne take noko større risiko innan kommunen enn utanfor. Styret vurderer likevel denne risikoen som moderat. Lån og garantiar er rimeleg godt sikra mot tap. Det vert lagt stor vekt på kunden sin økonomi og den trygda som vert stilt. Nedskrivningane på utlånsporteføljen har dei siste fem åra vore noko høgare enn snittet for norske bankar.

Det er få store engasjement, og omlag 90,3% av samla brutto utlån er lån til personkundar. Reknar ein med lån overført til Eika Boligkreditt AS er personkundedelen endå høgare; 93,5%. Dette gjer at kredittrisikoen er spreidd og lite konsentrert. Banken har avsett 6,7 mill. kr på individuelle, og 2,6 mill. kr på gruppevise nedskrivningar. Rekneskapsmessig tapskostnad i 2019 er om lag 2,3 mill. kr. Prognosar frå Noregs Bank tyder på at gjennomsnittleg tap på utlån og garantiar dei næraste 3 åra med noverande risikonivå vil liggje rundt 0,2% av samla utlån for norske bankar.

Det har vorte nytta eit risikoklassifiseringssystem for å lette styret si risikoovervaking. Resultatet av risikoklassifiseringsarbeidet i banken syner at 71% (70) av utlåna har låg risiko, 20% (22) normal risiko og 9% (8) høg risiko. Tal pr. 31.12.2018 i parentes. Utviklinga i risikosamansetjinga har i 2019 vore tilnærma lik som i 2019. Det er utarbeidd eit risikoklassifiseringssystem i samarbeid med andre Eika-bankar. Systemet byggjer på statistiske modellar som reknar ut sannsynet for misleghald. Tapsutsette engasjement og alle engasjement over ein viss storleik vert vurdert særskild. Alt dette er grunnlaget for nedskrivningane styret har gjort i løpet av året.

Banken har formidla bustadlån for i alt 692,2 mill. kr i Eika Boligkreditt AS. Dette er lån innanfor 60% av panteverdi og har såleis låg risiko. Om lag 36% av personkundelåna i banken er overførte til Eika Boligkreditt AS, mot 38% året før.

I 2019 har banken revidert kredittpolicyen og kreditthandboka skal reviderast tidleg i 2020.

Likviditetsrisikoen

Likviditetsrisikoen er også eit vesentleg risikoområde i banken, og gjeld den risikoen som banken har for å ikkje ha tilstrekkelege likvidar ved forfall av skyldnader. Valle Sparebank skal ha ein låg likviditetsrisiko.

Balansen mellom innskots- og utlånsvolum avgjer behovet for å låne inn frå pengemarknaden. Valle Sparebank har i løpet av 2019 hatt ei stabil god innskotsdekning, det vil seie innskot i prosent av utlån. Innskotsdekninga var ved utgangen av året 92,5% mot 87,6% året før. Internt minimumskrav er fastsett til 85%. Innlånsbehov utover kundeinnskota er dekkja opp med lån frå Kredittforeningen for Sparebanker og obligasjonslån.

Innskot og lånerettar i Noregs Bank, trekkrettar i DNB utgjer saman med obligasjonsporteføljen den vesentlege delen av likviditetsbufferen. Pr. 31.12.2019 utgjorde trekkrettane i DNB 65 mill. kr. Det var pantsett verdipapir i Noregs Bank med ein samla låneverdi på 78,6 mill. kr. Samla obligasjonsportefølje og likvide rentefond utgjer på same tid 155,1 mill. kr. Innskot i Noregs Bank utgjer 27,9 mill. kr.

LCR (liquidity coverage ratio) er 148 pr. 31.12.2019, mot 194 på same tidspunkt året før. Minimumskravet er 100.

Den generelle likviditetsrisikoen er om lag uendra i løpet av året. Innlånskostnadene for bankane har vore aukande i 2019.

Styret har som tidlegare år revidert likviditetspolicyen, særleg med vekt på tilpassing til nye krav på likviditetsområdet.

Status på likviditetsområdet vert rapportert til styret kvartalsvis i høve til gjeldande krav og rammer i likviditetspolicyen. Likviditetsrisikoen har vore låg heile året, i tråd med bankens risikopolicy.

Eika Boligkreditt vert framleis vurdert som eit viktig verktøy som kan avlaste banken sitt eksterne fundingbehov og gjere banken konkurransedyktig i kampen om personkundelån. Det er klargjort ein utlånsportefølje som kan flyttast til Eika Boligkreditt for raskt å få tilgong til likviditet i ein krisesituasjon.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen banken er utsett for som konsekvens av strategiske val. Måloppnåinga i høve til økonomiske måltal i strategiplanen har vore tilfredsstillande i 2019. Det er gjennomført ei marknadsundersøking som syner at Valle Sparebank har svært nøgde og lojale kundar. Satsinga i Kristiansand og Vennesla har medført tilvekst av nye kundar i ei tid med fallande folketal i Valle kommune.

For å sikre eige sjølvstende har banken vald å vere medeigar av Eika Gruppen AS. Valle Sparebank sin eigardel utgjer 0,44% av selskapet. Eika Gruppen AS syter for utføring av ein del fellesoppgåver og gjev banken tilgong til å selje ei rekkje finansielle produkt. I tillegg har eigarskapet gjeve avkastning i form av eit årleg utbytte. Eika Gruppen AS er også eit viktig talerøyr for små sparebankar når det gjeld å påverke framtidige rammevilkår.

Tidleg i 2018 sa 11 bankar opp alle avtalane med Eika Gruppen og dotterselskapa. Årsaka til oppseiinga er usemje om m.a. styringsmodell i alliansen, IT-strategi og kostnadsutvikling. Dei elleve bankane uttrykkjer samstundes at dei ynskjer å halde fram som alliansebankar, men at det vil krevje kursendring på dei nemnde områda. Oppseiinga inneber ein risiko for ei svekking av alliansesamarbeidet. For Valle Sparebank er det avgjerande med eit sterkt banksamarbeid, samstundes som at momenta dei 11 bankane grunnlegg oppseiinga med er utfordringar Valle Sparebank kjenner seg godt att i.

Risikoen for at ikkje banken har tilstrekkeleg og rett kompetanse for framtida er eit område styret har fokus på. Valle Sparebank har difor prioritert vidareutdanning og intern opplæring i fleire år. Banken har ein kompetanseplan som skal reviderast årleg. Kompetanseplanen set mål for kompetansenivået i banken og inneheld prioriterte tiltak for å nå måla. Mellom anna er det sett krav om at alle kunderådgjevarane i banken skal vere autoriserte som finansielle rådgjevarar (AFR), forsikringsrådgjevarar (SF) og på kredittområdet (KRD). I løpet av fyrste kvartal 2020 gjeld tilsvarande krav på personforsikring (PF).

Styret starta arbeidet med å revidere strategiplanen hausten 2018, og ny strategiplan vart vedteken i fyrste kvartal 2019.

Aksjekurs og valutarisiko

Banken har i dag ingen portefølje av verdipapir for å utnytte svingingar i marknaden. Banken driv ingen handel med derivat eller valuta. Valle Sparebank er eigen valutabank ved kjøp og sal av valuta til kundar. Omsetjinga av valuta er lita, og risikoen for kurstap er dermed også låg.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er i hovudsak risikoen for tap knytt til den daglege drifta av banken. Svikt i datakommunikasjon, system og rutinar er døme på tapshendingar. Feil kan også oppstå på grunn av manglande kontrollar, kompetansesvikt, menneskeleg svikt og manglande oppfølging av lover og forskrifter.

Operasjonell risiko, inkludert rapportering av potensielle tapshendingar, vert rapport kvartalsvis til styret.

Internkontrollen i banken er ein viktig reiskap til å kartleggje og forbetre dette risikoområdet. Styret har årleg gjennomgang av internkontrollen.

Internkontroll

Banken har med utgangspunkt i forskrifter om internkontroll hatt gjennomgang av alle vesentlege risikoområde i banken. Internkontrollen vert stadfesta av ekstern revisor.

8. STANDARDISERTE SKJEMA FOR OFFENTLEGGJERING AV OPPLYSNINGAR OM ANSVARLEG KAPITAL

	(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital	
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	
herav: instrumenttype 1	
herav: instrumenttype 2	
herav: instrumenttype 3	
Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	219.143
Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	
Avsetning for generell bankrisiko	
Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
Statlige innskudd av ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	
Minoritetsinteresser	
Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	
Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	219.143
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer	
Verdijusteringer som følge av kravene om	
Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	
Tomt felt i EØS	
Utsatt skattefordel som ikke skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	
Verdiendringer på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	
Positive verdier av justert forventet tap etter kapitalkravsforskriften § 15-7 (tas inn som negativt beløp)	
Økning i egenkapitalen knyttet til fremtidig inntekt grunnet verdipapiriserte eiendeler (negativt beløp)	

Gevinster eller tap på gjeld målt til virkelig verdi som skyldes endringer i egen kredittverdighet	
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (negativt beløp)	-
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egne rene kjernekapitalinstrumenter (negativt beløp)	
Beholdning av ren kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	-38.812
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har vesentlige investeringer som samlet overstiger grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
Tomt felt i EØS	
Poster som alternativt kan få 1250 % risikovekt (negativt beløp),	
herav: kvalifiserte eiendeler i selskap utenfor finansiell sektor (negativt beløp)	
herav: verdipapiriseringsposisjoner (negativt beløp)	
herav: motpartsrisiko for transaksjoner som ikke er avsluttet (negativt beløp)	
Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller og som overstiger unntaksgrensen på 10 %, redusert med utsatt skatt som kan motregnes (negativt beløp)	
Beløp som overstiger unntaksgrensen på 17,65 % (negativt beløp)	
herav: direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering (negativt beløp)	
Tomt felt i EØS	
herav: utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller (negativt beløp)	
Akkumulert underskudd i inneværende regnskapsår (negativt beløp)	
Påregnelig skatt relatert til rene kjernekapitalposter (negativt beløp)	
Justeringer i ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	
Overgangsbestemmelser for regulatoriske filtre relaterte til urealiserte gevinster og tap	
herav: filter for urealisert tap 1	
herav: filter for urealisert tap 2	
herav: filter for urealisert gevinst 1 (negativt beløp)	
herav: filter for urealisert gevinst 2 (negativt beløp)	
Beløp som skal trekkes fra eller legges til ren kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	
herav: ...	
Overskytende fradrag i annen godkjent kjernekapital (negativt beløp)	
Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-38.812

Ren kjernekapital	180.331
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter	
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	
herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard	
herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard	
Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	
Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital	
herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	-
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)	
Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser	
Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag	
herav: filter for urealisert tap	
herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)	
herav: ...	
Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)	
Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-
Annen godkjent kjernekapital	-
Kjernekapital	180.331

Tilleggs kapital: instrumenter og avsetninger	
Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	
Tilleggs kapital omfattet av overgangsbestemmelser	
Statlige innskudd av tilleggs kapital omfattet av overgangsbestemmelser	
Ansvarlig låne kapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggs kapitalen	
herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser	
Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap	
Tilleggs kapital før regulatoriske justeringer	-
Tilleggs kapital: Regulatoriske justeringer	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig låne kapital (negativt beløp)	
Beholdning av tilleggs kapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig låne kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser	
herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser	
Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig låne kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)	
Justeringer i tilleggs kapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
Frادrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for ren kjerne kapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
Frادrag som skal gjøres i tilleggs kapital, i stedet for annen godkjent kjerne kapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)	
herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje	
Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggs kapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag	
herav: filter for urealisert tap	
herav: filter for urealisert gevinst	
herav:...	
Sum regulatoriske justeringer i tilleggs kapital	-
Tilleggs kapital	-
Ansvarlig kapital	180.331

Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser	
herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital	
herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital	
herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital	
Beregningsgrunnlag	813.872
Kapitaldekning og buffere	
Ren kjernekapitaldekning	22,16 %
Kjernekapitaldekning	22,16 %
Kapitaldekning	22,16 %
Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,50 %
herav: bevaringsbuffer	2,50 %
herav: motsyklisk buffer	2,50 %
herav: systemrisikobuffer	3,00 %
herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	
Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	17,66 %
Ikke relevant etter EØS-regler	
Ikke relevant etter EØS-regler	
Ikke relevant etter EØS-regler	